DAW BOOKS sf
NO. 4 95¢

THE ENTIRE COSMIC SPECTRUM OF

A. E. VAN VOGT

THE BOOK OF VAN VOGT

A NEW AND ORIGINAL COLLECTION

BARBARUL
A.E. VAN VOGT

(din volumul Cartea lui Van Vogt
The Book of van Vogt, 1972)

În adresa iniţială către patronat, după întoarcerea de pe Venus, Tews spusese printre altele: „E dificil pentru noi să ne dăm seama, dar oraşul Linn a rămas acum fără un duşman redutabil. Adversarii noştri de pe Marte şi Venus, fiind învinşi decisiv de armatele noastre în ultimele două decenii, ne aflăm acum într-o poziţie istorică unică: suntem singura mare putere din lumea oamenilor. Pare inevitabilă o perioadă nelimitată de pace şi reconstrucţie creatoare".

S-a întors la palat având încă în urechi ovaţiile patronilor şi într-o dispoziţie de profund triumf. Spionii lui îi raportaseră că patronii îi atribuiseră mari merite în victoria de pe Venus. La drept vorbind, războiul se desfăşurase cu mult înainte de venirea lui. Şi apoi, brusc, se sfârşise aproape peste noapte.

Concluzia a fost că o contribuţie hotărâtoare la aceasta avusese şi conducerea lui ilustră. Tews nu avea nevoie de perspicacitate ca să-şi dea seama că, în asemenea împrejurări, ar putea pune în mod generos triumful pe seama lui Jerrin, şi nu s-ar ştirbi cu nimic bunul renume al altora.

În ciuda propriilor cuvinte către patronat, se trezi, în timp ce săptămânile curgeau liniştit, din ce în ce mai uluit de realitatea celor spuse: nici un duşman. Nimic de care să se teamă. Chiar şi acum, i se părea greu de crezut că universul aparţinea oraşului Linn; şi că, în calitate de lord consilier, dispunea de propriul său domeniu, într-o funcţie de mare autoritate asupra mai multor supuşi decât orice alt om.

Era un conducător devotat, desigur, s-a liniştit el grăbit, renegând mândria de moment. Vedea în mod clar marile fapte bune care ar reflecta gloria Linn-ului şi epoca de aur a lui Tews. Viziunea era atât de nobilă şi inspirată încât, pentru mult timp, se mulţumi numai să se joace cu planurile măreţe, nebuloase şi nu întreprinse absolut nimic.

A fost informat imediat ce Clane s-a întors de pe Venus. Curând a primit un mesaj de la el:

Excelenţei sale,
Lord consilier Tews,
Stimate unchi,

Aş vrea să te vizitez şi să-ţi descriu rezultatul câtorva convorbiri între fratele meu Jerrin şi mine, legate de pericolele potenţiale pentru imperiu. Ele nu par grave, dar noi suntem deopotrivă de preocupaţi de preponderenţa sclavilor faţă de cetăţenii de pe pământ şi suntem supăraţi datorită nerecunoaşterii situaţiei prezente de către popoarele de pe lunile Jupiter şi Saturn.

Din moment ce acestea sunt singurele pericole pe care le întrevedem, cu cât mai repede vom analiza fiecare aspect al problemei, cu atât mai siguri vom putea fi că soarta Linn-ului se va afla sub controlul unei acţiuni inteligente şi că acesta nu va mai fi guvernat pe viitor de oportunism, care a fost pentru atât de multe generaţii principalul element de guvernare.

Nepotul tău ascultător,
Clane

Scrisoarea l-a iritat pe Tews. I s-a părut intrigantă. I-a adus aminte de controlul asupra oraşului Linn şi că viitorul glorios pe care îl preconiza pentru imperiu nu era împlinit, că de fapt nepoţii lui ar putea să ceară compromisuri care ar umbri frumuseţea unei victorii pe care numai el o putea bănui. Totuşi, răspunsul lui a fost diplomatic.

Dragul meu Clane,

A fost o plăcere să primesc veşti de la tine şi, de îndată ce mă voi întoarce de la munte, voi fi încântat să te primesc şi să discutăm toate aceste chestiuni, până la capăt, fără compromisuri. Am dat instrucţiuni diferitelor departamente să adune date, ca atunci când ne vom vedea să putem discuta pe baza faptelor.

Tews,
lord consilier

În realitate, dăduse instrucţiuni şi ascultase efectiv o prezentare sumară a unui înalt funcţionar care era expert în ce priveşte situaţia de pe lunile lui Jupiter şi Saturn. Acestea erau

locuite de triburi în variate stadii de cultură primitivă. Rapoartele recente, spicuite din interogatoriile primitivilor (barbarilor) şi de la negustorii din Linn, care vizitaseră anumite porturi de intrare, indicau că vechiul joc al intrigii şi crimei printre şefii de trib care urmăreau puterea, continuau încă.

Liniştit, în ciuda convingerii sale anterioare, că situaţia era exact cum fusese descrisă, Tews plecă în vacanţă la munte cu o suită de trei sute de curteni şi cinci sute de sclavi. După o lună, era încă acolo când veni al doilea mesaj de la Clane.

Milostive lord consilier Tews,

Răspunsul la mesajul meu a fost o mare uşurare pentru mine. Mă întreb dacă aş putea şi în continuare să abuzez de bunele tale oficii şi să-i pun pe şefii de departament să determine câţi sunt încă aici şi unde sunt concentraţi. Motivul pentru această anchetă este că am descoperit executarea subită a câtorva dintre agenţii mei din Europa — marea lună a lui Jupiter, executaţi acum mai bine de un an, şi că de fapt informaţiile mele din teritoriu se bazează pe rapoarte, toate mai vechi de doi ani şi extrem de neclare. Se pare că acum aproape cinci ani un nou lider a început să unifice Europa; şi rapoartele agenţilor mei — acum când analizez datele furnizate de ei — devin mai puţin clare pe lună ce trece. Bănuiesc că am căzut victimă unei propagande pregătite cu atenţie. Dacă aşa stau lucrurile, faptul că cineva a fost destul de perspicace să-mi intercepteze canalele de informaţie, mă îngrijorează.

Desigur, acestea sunt numai bănuieli, dar pare indicat să-i punem pe oamenii tăi să facă cercetări, ţinând cont permanent că este posibil ca sursele informaţiilor actuale să fie îndoielnice.

Al dumitale servitor şi nepot
credincios,
Clane

Referirile la agenţii „mutaţiei" i-au trezit amintiri neplăcute lui Tews, care trăia într-o lume de spioni. *Presupun* — se gândea el posomorât — *că şi acum se face propaganda împotriva mea, deoarece sunt în vacanţă. Oamenii nu-şi pot da seama ce planuri măreţe punem la cale pentru stat în timpul aşa-numitei mele călătorii de plăcere.*

Se întrebă dacă, dând publicitate seriei de declaraţii despre un viitor grandios, nu ar putea să le reteze criticele.

Iritarea lui durǎ o zi, apoi reciti scrisoarea lui Clane şi se hotărî că era de dorit să abordeze totul în mod diplomatic şi cu calm. Era necesar să se afle în situaţia de a spune că luase fără excepţie măsurile de prevedere cele mai ferme, împotriva oricărei eventualităţi.

Dădu instrucţiunile necesare, îl informă pe Clane că făcuse întocmai şi apoi începu să analizeze serios situaţia care ar apărea când Jarrin s-ar întoarce de pe Venus, după şase sau opt luni, pentru a-şi primi triumful. Propria lui întoarcere de pe Venus nu-l mai mulţumea. Nepoţii lui intenţionau să se amestece în afacerile statului şi, într-adevăr, ambii aveau dreptul legal să fie consilieri ai guvernului. Fiecare, în conformitate cu legea, avea un vot în consiliu în ce priveşte afacerile de pe Linn, deşi nici unul nu putea să se amestece în mod direct în administraţie.

Presupun — Tews recunoştea în sinea lui cu părere de rău — că *nepotul meu Clane se află în deplinătatea drepturilor sale; dar îşi aminti de-o vorbă de-a mamei lui: — Este un bărbat neînţelept acela care îşi exercită drepturile.* Râse schimonosit.

În acea seară, exact înainte de a se duce la culcare, Tews avu o sclipire de fină intuiţie: *Iar alunec pe panta suspiciunii — aceleaşi temeri care m-au tulburat când mă aflam pe Venus. Mă aflu sub influenţa atmosferei acestui palat detestabil.*

Personal se simţea incapabil de gânduri mârşave şi accepta prezenţa lor la alţii — îşi spuse — cu cel mai mare dezgust, şi numai datorită intereselor statului.

Sentimentul datoriei — iată adevăratul imperativ sub care acţiona — era lucru cert. Recurgea la motivaţia aceasta — era nevoit s-o recunoscă — în intrigi şi comploturi, chiar dacă cel mai mărunt indiciu de intrigă îl revolta.

Conştiinţa propriei sale integrităţi îl linişti din nou pe Tews. *La urma urmei,* se gândi *el, pot fi indus în eroare câteodată, dar nu mă pot înşela dacă rămân veşnic vigilent la pericolele din alte surse. Iar o mutaţie care se bazează pe cunoştinţe şi arme ştiinţifice este o chestiune despre care eu, ca apărător al statului, trebuie să iau act.*

Acordase o atenţie considerabilă armelor de care văzuse că făcea uz Clane pe Venus. Şi, în timpul zilelor care urmară,

ajunse la concluzia că trebuie să treacă la acţiune. Continua să-şi spună cât de revoltător era să facă asta, dar în final îl înştiinţă pe Clane:

Dragul meu nepot,

Deşi nu te-ai simţit cu adevărat îndreptăţit să ceri protecţia la care rangul şi valoarea activităţii tale îţi dau dreptul, sunt sigur că vei fi fericit să auzi că statul este pregătit să asigure protecţia materialului pe care l-ai recuperat din subteranele zeilor şi din alte surse antice.

Locul cel mai sigur pentru tot acest material se află la reşedinţa ta din Linn. În consecinţă, voi asigura fonduri pentru a transporta în oraş orice asemenea echipamente de care dispui, de pe proprietatea ta de la ţară. O unitate de pază va sosi acolo într-o săptămână, cu transport adecvat, şi o altă unitate de pază va începe serviciul chiar azi la reşedinţa ta din oraş.

Căpitanul gărzii, răspunzător desigur în faţa mea, îţi va garanta bineînţeles toate facilităţile pentru desfăşurarea muncii tale.

Este o plăcere pentru mine, dragul meu Clane, să-ţi asigur această protecţie preţioasă dar binemeritată.

Cândva, dar într-un viitor nu prea îndepărtat, aş vrea să am privilegiul unui turneu personal, ca să pot vedea cu ochii mei ce bogăţii se află în colecţia ta, cu scopul de a le găsi utilizări ulterioare, spre bunăstarea generală.

Cu cele mai cordiale urări,
Tews,
lord consilier

Cel puţin, se gândi Tews, după ce expedie mesajul şi dădu ordinele necesare forţelor armate, *pentru moment materialul va fi adunat într-un singur loc. Ulterior, un control mult mai riguros este oricând posibil — nu că n-ar fi vreodată necesar, desigur.*

Pur şi simplu conducătorul înţelept elabora planul pentru orice eventualitate. Până şi acţiunile celor mai dragi rude pot fi examinate obiectiv.

Imediat află că nepotul său Clane nu se opusese planului său şi că materialul fusese transportat la Linn fără incidente.

Se afla încă la palatul din munţi al familiei Linn când sosi a treia scrisoare de la Clane. Deşi scurtă, era un document social important. Introducerea preciza:

Unchiului nostru, lord consilier:

Ţinând seamă de opinia lordului Jerrin şi a lui Clane Linn că există în linn o preponderenţă periculoasă a sclavilor şi că într-adevăr starea de sclavie este cu totul indezirabilă într-un stat sănătos, se propune prin urmare ca lordul consilier

Tews, în timpul guvernării sale, să stabilească, drept regulă de urmat pentru generaţia viitoare, următoarele principii:

1. Toate fiinţele umane care respectă legile au dreptul la un control neîngrădit al propriilor lor persoane.

2. Acolo unde nu se obţine controlul neîngrădit, acesta va fi atribuit individului în mod progresiv, primele două măsuri intrând în vigoare imediat.

3. Prima măsură prevede că nici un sclav nu va fi pedepsit fizic, pe viitor, decât printr-un ordin al tribunalului.

4. A doua măsură prevede ca pe viitor ziua de muncă a sclavului să nu depăşească zece ore.

Celelalte măsuri schiţau o metodă de eliberare treptată a sclavilor, urmând ca până în douăzeci de ani numai incorigibilii să nu fie „liberi", şi toţi aceştia să fie controlaţi de statul însuşi în conformitate cu legile prin care fiecare este tratat „ca individ".

Tews citi documentul cu uimire şi amuzament. Îşi aminti de o altă vorbă de-a mamei lui: „Nu-ţi face griji din cauza idealiştilor. Mulţimea le va tăia beregăţile la momentul potrivit". Starea de amuzament dispăru repede. *Băieţii ăştia se amestecă cu adevărat în afacerile statului chiar în Linn, care este izolat în provincia lor.* Fiindcă vara era pe sfârşite, se pregăti să se întoarcă în oraş. Tews, încruntat, analiză ameninţarea „pentru stat" care — i se părea — se înălţa cu viteză alarmantă.

În cea de-a doua zi după întoarcerea lui în Linn, primi o altă scrisoare de la Clane. Acesta îi solicita o audienţă pentru a discuta „acele probleme legate de apărarea imperiului, despre care departamentele tale au strâns informaţii".

Ce l-a înfuriat pe Tews în privinţa scrisorii a fost că mutaţia nu-i dădea nici măcar răgazul să se aranjeze după întoarcere.

Era adevărat că activitatea de reculegere nu-l angaja — dar era o chestiune de politeţe faţă de funcţia pe care o deţinea. Tews hotărî într-un acces de mânie rece că îndârjirea lui Clane purta toate semnele unei insulte întreţinute, intenţionate.

Trimise o notă tăioasă, ca răspuns, ce declara pur şi simplu:

Dragul meu Clane,

Te voi înştiinţa de îndată ce mă voi elibera de problemele presante ale administraţiei. Te rog aşteaptă veşti de la mine.

Tews

În noaptea aceea dormi convins că luase în sfârşit o atitudine fermă şi că sosise timpul pentru aşa ceva.

Se trezi la ştirea dezastrului.

Singurul avertisment a fost o licărire de metal oţelită pe cerul dimineţii, devreme. Invadatorii se năpustiseră asupra oraşului Linn în trei sute de navete spaţiale. Trebuie să fi spionat dinainte locurile, pentru că au aterizat în forţă, în părţile care erau înţesate cu gărzi şi la principalele cazărmi ale escadroanelor de artilerie din interiorul oraşului. Din fiecare navă debarcară două sute şi ceva de bărbaţi.

— Şaizeci de mii de soldaţi! — spuse lordul consilier Tews după ce studie rapoartele. Dădu instrucţiuni pentru apărarea palatului şi trimise un porumbel voiajor la cele trei legiuni cantonate în taberele din afara oraşului, ordonând ca două dintre ele să atace când vor fi pregătite. Şi apoi se aşeză palid, dar potolit, urmărind spectacolul de la fereastra care dădea în întinderea înceţoşată a oraşului Linn propriu-zis.

Totul era confuz şi ireal. Majoritatea navelor invadatoare dispăruseră în spatele marilor clădiri. Câteva stăteau în câmp, dar păreau moarte. Era greu să desluşeşti ce lupte aprige se dădeau în vecinătate. La ora nouă sosi un mesager din partea lady-ei Lydia:

Dragă fiule,

Ai vreo veste? Cine ne atacă? Este un atac restrâns, sau o invazie a imperiului? L-ai contactat pe Clane?

L.

A fost adus primul prizonier, în timp ce Tews privea încruntat la propunerea dezagreabilă de a cere sfatul rudei sale. Era ultima persoană pe care dorea să o vadă. Prizonierul, un uriaş cu barbă, a mărturisit cu mândrie că era din Europa, una din lunile lui Jupiter, şi că nu-i era teamă nici de oameni, nici de zei. Dimensiunile bărbatului şi curajul fizic evident l-au înfiorat pe Tews. Dar concepţia lui naivă despre viaţă l-a consolat. Următorii prizonieri aveau trăsături fizice şi psihice asemănătoare. Şi astfel, cu mult înainte de amiază, Tews avea o imagine rezonabil de clară asupra situaţiei.

Era vorba despre o invazie barbară din Europa. Scopul ei era evident, numai jaful. Dar dacă nu acţiona cu repeziciune, Linn ar fi fost în câteva zile jefuit de bogăţiile adunate de-a lungul veacurilor. Comenzi sângeroase ieşeau de pe buzele lui Tews. Treceţi pe toţi prizonierii prin sabie. Distrugeţi-le navele, armele şi hainele. Nu lăsaţi nici o urmă a prezenţei lor, ce a poluat oraşul etern.

Dimineaţa îşi urma cursul ei lent. Tews se gândi să facă un tur de orizont al oraşului, escortat de cavaleria palatului. A abandonat planul când şi-a dat seama că ar fi fost imposibil să trimită rapoarte, dacă erau în marş. Din acelaşi motiv nu-şi putu transfera cartierul general într-o clădire mai puţin vizibilă. Chiar înainte de amiază ajunse raportul de ieşire din încercuire, care preciza că două din cele trei legiuni, cantonate în tabere, atacau în forţă la porţile principale. Veştile l-au calmat.

Începu să gândească în termenii unor informaţii mai largi şi mai importante despre ceea ce se întâmpla. Şi-a amintit cu neplăcere că departamentele lui erau probabil în posesia unor informaţii pe care — zorit de Clane — le solicitase cu câteva luni în urmă. În grabă, chemă câţiva experţi şi se aşeză posomorât, în timp ce fiecare din oameni spunea ce aflase.

De fapt, existau o groază de date. Europa, marea lună a lui Jupiter, fusese locuită din timpuri legendare de triburi care se certau fioros. Atmosfera sa vastă se spune că a fost creată artificial, cu ajutorul zeilor atomului de către oamenii de ştiinţă din epoca de aur. Ca orice atmosferă artificială, ea conţine o mare proporţie de gaz, teneol, care primeşte lumina solară dar nu permite degajarea unei cantităţi mari de căldură în spaţiu.

Începând cu aproximativ cinci ani în urmă, călătorii începuseră să întocmească rapoarte despre un conducător, numit

Czinczar, care unifica, fără milă, toate fracţiunile rivale ale planetei într-o singură naţiune. Pentru un timp a fost un teritoriu atât de periculos, că negustorii aterizau numai în porturile de intrare specificate. Informaţia pe care o primiseră era că încercarea lui Czinczar de unificare eşuase. După aceea, contactul devenise din ce în ce mai confuz, şi era clar pentru Tews, care asculta, că noul conducător reuşise de fapt în cuceririle lui şi orice cuvânt care contrazicea acea afirmaţie era propagandă. Vicleanul Czinczar pusese stăpânire pe mijloacele de comunicaţie şi manipulase, în timp ce îşi consolida poziţia printre forţele barbare ale planetei.

Czinczar. Numele avea o cadenţă sinistră, un inel de violenţă dezlănţuită, un zăngănit aspru, metalic. Dacă un asemenea bărbat şi adepţii lui ar scăpa cu măcar o parte din averea care se putea strânge din Linn, sistemul solar locuit s-ar face ecoul acestei ispravi. Guvernul lordului consilier Tews s-ar prăbuşi ca un castel din cărţi de joc.

Tews ezita. Avea un plan care ar fi avut mai mulţi sorţi de izbândă dacă era aplicat în mijlocul nopţii. Dar asta însemna să dea atacatorilor un răgaz suplimentar de câteva ore, pentru jaf. Hotărât să nu mai aştepte, expedie un ordin către a treia legiune, încă neangajată în luptă, să pătrundă în tunelul care duce în centrul palatului.

Ca măsură de prevedere, şi cu scopul de a distrage atenţia conducătorului duşman, trimise un mesaj lui Czinczar printr-un ofiţer barbar capturat. În el menţiona despre nebunia unui atac care ar avea ca rezultat numai represalii sângeroase asupra Europei însăşi şi sugera că încă mai era timp pentru o retragere onorabilă. Toate acele intrigi erau o greşeală. Czinczar concentrase o armată mare în scopul capturării detaşamentului imperial. Şi aşteptase, în speranţa că va afla dacă lordul consilier se afla sau nu în interiorul palatului. Prizonierul eliberat, care transmisese mesajul lui Tews, îi confirmase prezenţa înăuntru.

Atacul în forţă, care a urmat, a dus la capturarea palatului central şi a tuturor celor dinăuntru şi i-a surprins pe legionarii care începuseră să apară din coridorul secret. Oamenii lui Czinczar au turnat tot petrolul, din rezervoarele mari ale palatului, în coridorul înclinat şi i-au dat foc.

Astfel a murit o întreagă legiune de oameni.

În noaptea aceea, o sută de nave de rezervă ale barbarilor au aterizat în spatele soldaţilor linneeni care asediau porţile. Şi dimineaţa, când barbarii din interiorul oraşului au lansat atacul, cele două legiuni rămase erau distruse.

Lordul consilier Tews nu ştia nimic din toate astea. Craniul său fusese predat cu o zi înainte bijutierului favorit al lui Czinczar pentru a fi placat în aur linnean şi transformat într-un pocal, slujind astfel la sărbătoarea celei mai mari victorii a secolului.

Vestea căderii oraşului Linn fusese un adevărat şoc pentru lordul Clane Linn, care analiza registrele proprietăţii sale de la ţară. Cu excepţii nesemnificative, tot materialul său atomic era la Linn. Îi dădu drumul mesagerului care, nesăbuit, rostise cu voce tare vestea în timp ce intra pe uşa direcţiei de contabilitate. Apoi se aşeză la birou şi îşi dădu seama că ar fi mai bine să accepte pentru moment cifrele contabililor sclavi privind proprietatea.

În timp ce aruncă o privire prin cameră, după anunţarea amânării, i se păru că cel puţin unul din sclavi manifesta o uşurare vădită. Porunci ca omul să i se înfăţişeze neîntârziat. Avea un sistem fără greş de a se purta cu sclavii, un sistem moştenit odată cu proprietatea de la mentorul său Joquin, mort de mult.

Dacă sclavii se dovedeau a fi integri, harnici, loiali, manifestând în general o atitudine pozitivă, aceasta le dădea dreptul la condiţii mai bune, un program de lucru mai scurt, mai multă libertate de acţiune, după treizeci de ani dreptul de a se căsători, iar după patruzeci de ani libertatea legală. Lenea şi alte atitudini negative, cum ar fi înşelăciunea, erau pedepsite prin pierderea unor drepturi. Lipsit de posibilitatea de a modifica legile pământului, Clane nu putea în momentul de faţă să imagineze un sistem mai bun în privinţa sclaviei. Şi acum, în ciuda neliniştii lui personale, îşi dădea seama de valabilitatea preceptelor lui Joquin, aşa cum se aplicau ele la o situaţie în care nu dispuneai de nici o dovadă imediată. Îi vorbi lui Oorag, bărbatul ce-i stârnise suspiciunea, întrebându-l dacă aceasta era justificată.

— Dacă eşti vinovat şi mărturiseşti — spuse el — vei fi degradat cu o treaptă. Dacă nu recunoşti şi ulterior eşti

descoperit vinovat, vei fi degradat cu trei trepte, ceea ce înseamnă munca fizică, după cum bine ştii.

Sclavul — un om masiv — dădu din umeri şi spuse în batjocură:

— Din momentul în care Czinczar va fi terminat cu voi, linneenii, vei lucra pentru mine.

— La munca câmpului — spuse tăios Clane — pentru trei luni, zece ore pe zi.

Nu era momentul să se arate milos. Un imperiu atacat nu se dă în lături de la cele mai aspre acţiuni. Orice slăbiciune se poate dovedi dezastruoasă.

În timp ce sclavul fu condus afară de către gărzi, acesta strigă o ultimă insultă peste umăr.

— Nenorocitule — spuse el — o să ajungi acolo unde îţi este locul când Czinczar va veni aici.

Clane nu răspunse. Găsea drept îndoielnică ideea că noul cuceritor ar fi fost ales de soartă pentru a pedepsi pe toţi răufăcătorii din Linn după cum merită. Ar dura prea mult. Şi-a alungat gândul şi s-a îndreptat spre uşă. Acolo zăbovi şi dădu cu ochii de sclavii credincioşi care stăteau la birourile lor.

— Nu vă grăbiţi — spuse încet, pe un ton clar. Dacă nutriţi emoţii asemănătoare cu cele exprimate de Oorag, e bine să vă struniţi. Căderea unui oraş, într-un atac prin surprindere, nu e semnificativă.

A ezitat El apela, şi-a dat seama, la prudenţă, dar raţiunea îi spunea că în situaţiile de mare criză oamenii nu iau în consideraţie toate posibilităţile.

— Sunt conştient de asta — spuse în final — nu e o plăcere prea mare să fii sclav, deşi situaţia prezintă şi unele avantaje — securitate materială, calificare gratuită. Dar cuvintele dure ale lui Oorag sunt o dovadă că slavii tineri ar fi liberi să facă ce poftesc, iar asta ar constitui un motiv de discordie, dacă nu chiar un factor revoluţionar pentru comunitate. Din nefericire, e adevărat că oamenii de rase diferite pot învăţa treptat să trăiască împreună.

Ieşi, mulţumit că făcuse tot ce-i stătuse în putinţă în împrejurările date. Nu avea nici o îndoială că în sfidarea lui Oorag, întreaga problemă a unui imperiu de sclavi ieşise la lumină. Dacă Czinczar ar cuceri orice poziţie importantă pe

pământ, ar urma automat o revoltă a sclavilor. Erau prea mulţi sclavi, mult prea mulţi pentru securitatea imperiului linnean.

Afară văzu primii refugiaţi. Veneau lângă principalele hambare într-o varietate de scutere aeriene colorate. Pentru moment Clane le urmărea, încercând să-şi imagineze plecarea lor din Linn. Era uluitor faptul că ei aşteptaseră până în după amiaza celei de-a doua zile. Pur şi simplu, oamenii vor fi refuzat să creadă că oraşul era în pericol, deşi, desigur, primii fugari ar fi putut pleca în toate direcţiile şi nici să nu se mai apropie de proprietate.

Clane îşi reveni hotărât din reverie. Chemă un sclav şi îl expedie la locul de sosire, cu ordine către gărzile personale.

— Spune-le acestor oameni, care au mijloace de transport rapid, să se mişte iute. Aici, la optzeci de mile de Linn, vom avea grijă numai de cei care nu sunt sprinteni.

Pătrunse apoi grabnic în reşedinţa oficială şi-l chemă pe ofiţerul comandant al trupelor sale.

— Vreau voluntari — explică el — mai ales bărbaţi profund credincioşi, care în cea de-a doua noapte după invazie vor fi dispuşi să zboare spre Linn şi să aducă de acolo tot echipamentul transportabil din laboratorul meu.

Planul său, aşa cum îl schiţase singur în final în faţa a patruzeci de voluntari, era simplitatea întruchipată. În confuzia inerentă cuceririi unui mare oraş, probabil că ar dura câteva zile înainte ca armata barbară să ocupe într-adevăr toate reşedinţele importante. În primele zile mai ales, duşmanii n-ar putea nimeri o casă situată, cum era a lui, în spatele unei bariere de copaci.

Dacă printr-o întâmplare nefericită, casa era ocupată, probabil ar fi fost păzită atât de slab, încât nişte oameni curajoşi ar putea ucide cu uşurinţă orice străin din incintă şi astfel şi-ar atinge scopul.

— Vreau să vă dezvălui — a continuat Clane — importanţa acestei sarcini. După cum ştiţi cu toţii, sunt membru al ierarhiei templului. Mi s-au încredinţat metalele sacre ale zeilor şi echipamentul sacru, inclusiv materialul luat chiar din casele zeilor. Ar fi un dezastru dacă aceste preţioase vestigii ar cădea pe mâini necurate. Deci, eu vă cer, de cumva printr-o întâmplare nefericită aţi fi capturaţi, să nu dezvăluiţi scopul adevărat al prezenţei voastre acolo. Să spuneţi că aţi venit să

salvaţi proprietatea particulară a proprietarului, chiar admiţând că ar fi o nesăbuinţă să vă sacrificaţi pentru o asemenea cauză.

Grijuliu faţă de gărzile lui Tews, îşi încheie instrucţiunile astfel:

— S-ar putea ca soldaţii linneeni să păzească echipamentul, în care caz, daţi ofiţerului care are comanda unităţii această scrisoare.

Înmână documentul căpitanului voluntarilor. Era o autorizaţie semnată de Clane, cu pecetea rangului său. De la moartea lui Tews, o asemenea autorizaţie n-ar fi fost trecută cu vederea.

Când au plecat să se pregătească pentru misiune, Clane expedie una dintre navele particulare în oraşul din preajmă, Goram, şi-l întrebă pe comandantul de acolo, un prieten de-al lui, ce fel de contraacţiune se pregătea împotriva invadatorului.

— Se află oare autorităţi în oraş — a întrebat — care să indice că ele înţeleg acţiunile care sunt cerute din partea lor în caz de forţă majoră? Sau trebuie ca vechea lege să le fie aplicată pentru început?

Răspunsul sosi în cel mai scurt timp posibil, în mai puţin de patruzeci de minute. Generalul îşi trecu forţele sub comanda lui Clane şi-l înştiinţă că îşi expediase mesajul în fiecare oraş important de pe pământ, în numele „excelenţei sale" lord Clane Linn, supravieţuitorul, cel mai de vază de pe pământ, al nobilului Tews, răposatul lord consilier care se prăpădise în fruntea trupelor sale, apărând oraşul Linn în faţa mârşavului şi criminalului atac prin surprindere, lansat de o hoardă barbară de oameni bestiali care urmau să distrugă cea mai minunată civilizaţie care a existat vreodată.

Se înscria cu atât mai inspirat în aceeaşi notă, dar nu excesiva pălăvrăgeală, îl uimea pe Clane, ci oferta în sine şi implicaţiile ei. *În numele lui,* o armată se organiza.

După recitirea mesajului, se îndreptă spre oglinda în mărime naturală din baia vecină şi se uită fix la propria imagine. Era îmbrăcat într-o robă prezentabilă, a unui om de ştiinţă al templului. Ca toate celelalte haine, stofa cădea pe umăr ascunzând „deosebirile" neoficiale. Un observator ar fi trebuit să fie foarte perspicace ca să observe cât de atent era trasă pelerina în jurul gâtului, cât de bine era croită pentru a ascunde

înclinarea corpului de la gât în jos şi cât de strâns erau legate de încheieturi capetele mânecilor.

I-ar lua trei luni pentru a-l înştiinţa pe lord Jerrin de pe Venus şi patru luni pentru a ajunge la lord Draid de pe Marte, ambele planete fiind de cealaltă parte a soarelui, faţă de pământ. I-ar trebui aproape de două ori pe atât, să primească mesajul de la ei. Numai un membru al familiei conducătoare ar putea obţine sprijinul diverselor elemente ale imperiului. Nu se auzea încă nimic despre soarta rudelor apropiate ale lordului consilier. Pe lângă asta, mai erau şi femei. Rămânea lordul Clane, cel mai mic frate al lui Jerrin, nepotul răposatului conducător. În consecinţă, pentru cel puţin şase luni, va fi conducătorul în exerciţiu în Linn.

După-amiaza celei de-a doua zile a invaziei era pe sfârşite. Nave mari începură să vină aducând soldaţi. Pe la apusul soarelui, peste o mie de oameni erau încartiruiţi într-o tabără de-a lungul şoselei spre oraşul Linn şi pe malul râului. Aviaţia mică lansatoare de săgeţi şi navetele spaţiale de război pluteau pe deasupra capului iar patrulele de pedestraşi erau în misiune, păzind orice încercare de a pătrunde pe proprietate.

— Drumurile erau efectiv pustii. Era prea devreme pentru gloatele din Linn care, aşa cum raportau scuterele aeriene cercetase, fugeau din oraşul capturat pe porţile care în plină după-amiază erau încă deschise.

În timpul ultimei zile dinaintea lăsării întunericului, patrulele aeriene au raportat că porţile se închideau una câte una şi că valul de refugiaţi se împuţina treptat în apropierea oraşului care se întuneca. Până în ultimul moment, pe cer nu se mai zărea nici un scuter aerian care transporta refugiaţi. Părea clar că oamenii care puteau să-şi permită maşinile costisitoare erau fie în siguranţă, fie aşteptaseră prea mult timp, poate în speranţa de a ajuta un membru absent al familiei.

La miezul nopţii voluntarii plecară în misiunea lor periculoasă, în zece scutere şi o navetă spaţială. Ca un prim gest al noii autorităţi, Clane le-a sporit efectivele cu încă o sută de soldaţi din armată. El supraveghe plecarea navetelor, apoi se grăbi să participe la întâlnirea cu ofiţerii care avuseseră timp să sosească. O duzină de bărbaţi se ridică în picioare în timp ce el intra. Salutară, apoi luară poziţie de drepţi.

Clane se opri brusc. De fapt, intenţionase să fie calm, spunându-şi lui însuşi că ceea ce se întâmpla era firesc. Sentimentele însă reacţionau diferit. Surveni o emoţie familiară, terifiantă. Putea simţi cum emoţia deştepta reflexe îndepărtate ale sistemului său nervos, ca pe un început vechi al unei panici periculoase copilăreşti, un produs al zilelor lui oribile anterioare, când era o fiinţă chinuită. I se zbăteau muşchii feţei. De trei ori înghiţi în sec. Apoi, cu un gest rigid, salută şi el. Se aşeză după ce se îndreptă în grabă spre capul mesei. Clane aşteptă până când se aşezară şi ei, apoi ceru rapoarte scurte despre trupele disponibile. Îşi notă cifrele date de fiecare bărbat pentru domeniul său şi la sfârşit adună coloanele.

— În afara celor patru provincii de la care nu avem date finale — anunţă — dispunem de un total de optsprezece mii de soldaţi instruiţi, şase mii de rezerve parţial instruite şi cinci sute de mii de civili zdraveni.

— Excelenţa voastră, — spuse prietenul Morkid — imperiul linnean îşi menţine, în mod normal, o armată permanentă de un milion de oameni. Pe pământ, cele mai mari forţe erau staţionate în sau în apropiere de oraşul Linn, şi ele au fost anihilate. Patru sute de mii de oameni sunt încă pe Venus şi puţin mai mult de două sute de mii pe Marte.

Clane, care adunase în minte cifrele date, spuse rapid:

— Asta nu însumează un milion de oameni.

Morkid dădu din cap cu gravitate.

— Pentru prima dată în aceşti ani, armata se află sub număr. Cucerirea planetei Venus părea să elimine pe toţi duşmanii potenţiali ai oraşului Linn, iar lordul consilier Tews a considerat asta un moment prielnic pentru a face economii.

— Înţeleg — spuse Clane. Se simţi palid şi sleit de puteri, ca un om care descoperă brusc că nu poate merge pe propriile picioare.

Lydia se ridică greoi din lectica ei, conştientă cât de bătrână şi neatrăgătoare trebuia să pară bărbaţilor care rânjeau în curte. Nu se lăsă prea mult copleşită din această cauză. Era de mult bătrână, şi imaginea din oglindă încetase s-o mai şocheze. Lucrul cel mai important era că cererea ei de a i se acorda o întrevedere fusese satisfăcută de Czinczar după ce, la

insistenţa lui, ea retrăsese clauza contractuală de a i se oferi un bilet de liberă trecere.

Bătrâna femeie zâmbi posomorât. Nu-şi prea mai preţuia combinaţia de piele şi oase care reprezentau propriul trup. Dar privea cu voioşie faptul că se îndrepta probabil spre moarte. În ciuda vârstei şi a dezgustului de sine, nu se simţea dispusă să accepte uitarea. Dar Clane o rugase să rişte. O amuza vag pe Lydia că, acum, conducătorul nu o mai îngrozea. Avea propriile ei motive pentru a-l crede pe Clane un om capabil. Se plimba încet pe culoarele familiare, printre arcade strălucitoare şi prin camere ce scânteiau de bogăţiile familiei Linn. Peste tot erau bărbaţi masivi, cu barbă, care veneau din îndepărtata Europă pentru a cuceri un imperiu despre care aflaseră din auzite. Uitându-se la ei, se simţea îndreptăţită în toate acţiunile necruţătoare pe care le întreprinsese la vremea ei. Erau, aşa cum i se păreau unei bătrâne femei posace, personificările vii ale haosului, împotriva căruia luptase toată viaţa.

În timp ce intra în camera tronului, gândurile negre îi dispărură din minte. Se uita în jur cu ochi ageri, pentru a-l zări pe conducătorul misterios. Nu era nici unul pe, sau lângă tron. Grupuri de bărbaţi stăteau în jur vorbind. Într-unul din grupuri se afla un tânăr înalt, graţios, diferit de toţi cei din încăpere. Ei aveau barbă. El era proaspăt ras.

A văzut-o şi a încetat să asculte ceea ce spunea unul din însoţitorii săi, atât de vizibil că s-a aşternut tăcerea. Tăcerea vorbea de la sine grupului. După mai bine de un minut, bărbaţii din camera plină s-au întors spre ea, privind-o fix, aşteptându-şi comandantul să vorbească. Şi Lydia aştepta, examinându-l rapid. Czinczar nu era un bărbat frumos, dar emana forţă şi dădea impresia unui tip bine. Şi totuşi, nu era de ajuns. Această lume barbară era plină de bărbaţi cu aspect viguros. Lydia, care se aşteptase la calităţi deosebite, era nedumerită.

Chipul lui Czinczar părea mai degrabă sensibil decât brutal, ceea ce era un fapt neobişnuit. Dar încă insuficient pentru a explica faptul că era stăpân absolut al unei hoarde imense, indisciplinate.

Marele om făcu un pas în faţă.

— Doamnă, — spuse el — ai cerut să mă vezi.

Astfel ea îi cunoscu puterea. În întreaga şi lunga ei viaţă, nu auzise nici o voce de bariton atât de vibrantă, atât de

minunat de frumoasă, atât de sigură pe autoritatea ei. Şi dintr-o dată l-a văzut într-o lumină diferită. Şi-a dat seama că se înşelase în privinţa modului în care arăta. Căutase o distincţie firească, bine definită. Bărbatul însă, era de-a dreptul frumos.

O cuprinse teama. O voce ca aceasta, o personalitate ca asta...

Şi-l închipui convingând imperiul linnean să-i împlinească voia. Mulţimile hipnotizate. Cei mai importanţi bărbaţi vrăjiţi. Rupse vraja cu un efort de voinţă. Spuse:

— Sunteţi Czinczar?

— Sunt Czinczar.

Identificarea aceea limpede i-a oferit Lydiei un alt răgaz, deşi mai scurt. Dar de data asta şi-a revenit mai repede. Şi complet. Ochii i s-au îngustat. S-a uitat la marele bărbat cu o ostilitate care sporea.

— Înţeleg — spuse ea — că scopul venirii mele aici va eşua.

— Normal — Czinczar a înclinat din cap, dând din umeri.

Nu a întrebat-o de scop. Nu părea curios. Ci doar stătea politicos, aşteptând ca ea să termine ceea ce avea de spus.

— Până ce te-am văzut — a spus Lydia cumplit — am luat drept bun că eşti un general ager. Acum văd că te consideri un bărbat al destinului. Te şi văd cum te coboară în mormânt.

Un murmur supărat al celorlalţi bărbaţi din încăpere îi întâmpină spusele. Czinczar îi potoli printr-un gest al mâinii.

— Doamnă, — spuse el — asemenea remarci stârnesc mânia ofiţerilor mei. Prezentaţi-vă cazul şi voi decide ce voi face cu dumneavoastră.

Lydia a dat din cap dar observă că nu spusese că era ofensat. Răsuflă uşurată în sinea ei. În mintea ei se conturase acum imaginea acestui bărbat şi asta a deprimat-o. De-a lungul întregii istorii, aceşti conducători naturali fuseseră scuipaţi de masele mute. Ei aveau voinţa să conducă sau să moară. Dar faptul că au murit tineri nu avea nici o importanţă. Impactul asupra epocii lor era colosal. Un asemenea bărbat, ar putea, chiar, în agonia morţii, târî după el dinastii de mult stabilite. Îl şi ucisese pe conducătorul de drept al oraşului Linn şi dăduse imperiului o lovitură în inimă ce-l făcuse să se clatine. Dintr-un moft militar, ce-i drept, dar istoria accepta asemenea accidente fără crize.

Lydia spuse liniştit:

— Voi fi scurtă, din moment ce fără îndoială vă gândiţi la o politică înaltă şi campanii militare viitoare. Am venit aici la cererea nepotului meu lord Clane Linn.

— Mutaţia — Czinczar dădu din cap. Remarca lui a fost evazivă, o identificare nu un comentariu.

Lydia simţi un şoc la gândul că cele ştiute de Czinczar despre fracţiunea conducătoare vor trebui să se extindă şi asupra lui Clane, care încercase să se ţină în umbra vieţii linneene. Nu îndrăzni să se oprească pentru a analiza consecinţele. Continuă încet.

— Lord Clane este un om de ştiinţă al templului şi, ca atare, a fost angajat mulţi ani în experienţe umanitare ştiinţifice. Majoritatea echipamentelor, din păcate, se află aici, în Linn. Lydia dădu din umeri. Este fără valoare pentru tine şi pentru oamenii tăi, dar ar fi o mare pierdere pentru civilizaţie dacă acestea ar fi îndepărtate sau distruse accidental. Dacă lordul Clane ţi-ar cere permisiunea să trimită sclavii în oraş, pentru a scoate instumentele ştiinţifice şi a le transfera la proprietatea de la ţară. În schimb...

— Da — răspunse ca un ecou Czinczar — în schimb... Tonul lui fusese uşor ironic şi Lydia îşi dădu brusc seama că se juca cu ea. Trebuia să se prefacă a nu da atenţie acestui fapt.

— În schimb — spuse ea — te va plăti în metale preţioase şi bijuterii, la un preţ rezonabil, pe care să-l indici chiar tu. După ce termină, respiră adânc.

Pe chipul conducătorului barbar se aşternu o expresie gânditoare.

— Am auzit — spuse —, de experienţele lordului Clane cu aşa-numitele — ezită — metale ale zeului din Linn. Poveşti foarte curioase, câteva dintre ele; şi îndată ce mă voi fi eliberat de sarcinile militare, intenţionez să examinez acest laborator cu ochii mei. Poţi să-i spui nepotului tău — continuă pe un ton tranşant — că micul său plan de a răscumpăra cele mai mari bogăţii din întregul imperiu linnean a fost fără speranţă de la bun început. Cinci nave au coborât în primele câteva minute ale atacului, pe proprietatea lordului Clane, pentru a se asigura că armele misterioase nu erau utilizate împotriva flotei invadatoare, iar eu consider drept o adevărată nenorocire faptul că el însuşi a lipsit din ţară în acel moment. Poţi să-i spui că nu

am fost surprinşi de încercarea de la miezul nopţii, cu două zile în urmă, pentru a sustrage echipamentul şi că temerile lui cele mai cumplite în ceea ce priveşte soarta acestuia sunt justificate. Conchise: — E o mare uşurare să ştiu că cea mai mare parte a echipamentului său se află cu siguranţă în mâinile noastre.

Lydia nu spuse nimic. Propoziţia „poţi să-i spui" declanşă o adevărată reacţie chimică în trupul ei.

Nu-şi dăduse seama că era atât de încordată. I se părea că dacă ar vorbi, i-ar dezvălui propria sa uşurare, formidabilă. *Poţi să-i spui* — ar putea exista o singură explicaţie. Urma să i se permită să plece. Dar mai aşteptă.

Czinczar păşi înainte până ce a ajuns chiar în faţa ei. Ceva din originea lui barbară, atât de atent înăbuşită până atunci, se strecură în comportamentul lui. Insinuarea unei batjocuri, dispreţul unui bărbat puternic fizic faţă de decrepitudine, o senzaţie de superioritate autentică faţă de o persoană atât de rafinată precum era Lydia. Când vorbi, dovedi că era perfect conştient că acordă milă.

— Bătrâno — spuse — te las să pleci pentru că mi-ai făcut o mare favoare când l-ai manevrat pe fiul tău, lord Tews, să devină — cum îşi spunea — lord consilier. Mişcarea aceea şi numai ea singură mi-a dat şansa de care aveam nevoie ca să atac vastul imperiu linnean.

Zâmbi.

— Poţi să pleci, luând acest gând cu tine.

De câtva timp, Lydia condamnase acţiunea care-l propulsase pe Tews în funcţia supremă. Dar era cu totul altceva să realizeze că, departe în spaţiul interplanetar, un om receptase mişcarea aceea ca pe un adevărat dezastru linnean. Ieşi fără a mai rosti vreun cuvânt.

Czinczar urcă încet dealul care ducea la gardul urât şi scund ce se afla în faţa casei lordului Clane din oraş. Zăbovi la gard, recunoscu materialul de construcţie al templului şi merse în continuare gânditor. Cu acelaşi interes, câteva minute mai târziu, se uită fix la fântânile ţâşnitoare de apă fierbinte. Îi făcu un semn inginerului care se ocupase de construcţia navelor ce aduseseră armata lui pe pământ.

— Cum funcţionează? întrebă.

Proiectantul examină baza fântânii. Nu se grăbea, era un om masiv, durduliu, cu reputaţia că spune glume atât de

vulgare încât până şi bărbaţii în toată firea se înfiorau de ruşine când le auzeau. Tocmai îşi stabilise domiciliul într-unui din marile palate, cu trei fete linneene ca amante şi o sută de bărbaţi şi femei din Linn drept sclavi. Era un om fericit, cu prea puţină vanitate şi mândrie încât să-i poată îngrădi mişcările. Localiză deschiderea uneia din fântâni şi îngenunche în noroi ca orice muncitor. Totuşi, nu era singurul care să facă acest lucru. Czinczar îngenunche lângă el, dându-şi seama cum acţiunile lui şocau pe linneenii de neam mare, care făceau parte din suita lui personală de sclavi. Cei doi străpungeau bezna cu privirea.

— Material de construcţie pentru templu, spuse Meewan, proiectantul.

Czinczar dădu din cap. Se ridică în picioare fără vreun alt comentariu, deoarece cele ce aveau de spus trebuiau discutate pe larg, pe o perioadă de ani întregi. La casă, câteva minute mai târziu, conducătorul şi scutierii ridicaseră draperiile grele care acopereau pereţii coridorului ce ducea la laboratorul principal. Precum gardul din afară, pereţii erau calzi, ca şi când ar fi fost încălziţi din interior.

Material de construcţie pentru templu! Încă o dată, nu făcură nici un comentariu. Intraseră în laboratorul propriu-zis şi acum se uitau unul la altul cu uimire. Camera fusese mărită considerabil faţă de dimensiunile ei iniţiale, deşi ei nu ştiau aceasta. O porţiune mare din perete fusese decupată, iar breşa, deşi complet înghiţită, era încă nefinisată şi crestată. Asta cât priveşte pereţii. Pe aproape fiecare iard pătrat de pardosea, imensă şi nouă, erau maşini opace şi maşini transparente, mari şi mici, câteva părând complete, iar altele neîndoios doar simple fragmente.

Pentru moment, totul i se părea prea încărcat. Czinczar înaintă gânditor, privi la câteva dintre mecanismele transparente cu un ochi ce încerca să surprindă rapid elementele esenţiale ale formei, ca şi alcătuirea interioară. În primele momente nu avu intenţia să se oprească pentru o examinare atentă. Şi apoi, surprinse o mişcare cu coada ochiului.

O lumină. Se aplecă şi se uită atent la o cutie lungă de metal, parţial transparentă, imitând grosolan forma unui coşciug, până şi în privinţa căptuşelii colorate şi aparent costisitoare. Interiorul era uşor curbat pentru a forma un canal îngust. De-a lungul canalului se rostogolea o bilă de lumină. Se

răsturna încet, trecând aproximativ un minut până să parcurgă distanţa până în partea cealaltă. În acelaşi ritm lent zăbovea, părând că meditează la ce va face mai apoi şi, cu o enormă chibzuinţă, îşi începea călătoria înapoi.

Tocmai această mişcare fără noimă îl fascina pe Czinczar. Îşi apropie mâna grijuliu cam la un ţol de bilă. Nu se întâmplă nimic. Se dădu înapoi şi-şi ţuguie buzele. În ciuda atacului asupra oraşului Linn, nu era el omul care să rişte. Făcu un semn către gardian.

— Adu-mi un sclav — spuse. La indicaţia sa, un fost nobil linnean, transpirând din toţi porii, îşi întinse degetul şi atinse bila care era în mişcare. Degetul îi pătrunse ca şi când nu era nimic acolo.

Se dădu înapoi, uimit. Dar neînduplecatul Czinczar nu terminase cu el. Încă o dată degetul şovăitor, dar nu chiar aşa de temător cum fusese, trecu prin bila în mişcare. Bila se rostogoli în el, prin el şi peste el. Czinczar îl dădu la o parte pe sclav şi stătu privind gânditor. Trebuie să i se fi citit, pe chip, ceva din scopurile lui, căci bărbatul scoase un ţipăt înăbuşit de groază.

— Stăpâne, eu nu înţeleg nimic din ceea ce am văzut. Nimic. Nimic.

— Ucideţi-l — spuse Czinczar.

Se întoarse, uitându-se încruntat înapoi la maşină.

— Trebuie să fie — spuse, şi era o notă încăpăţânată în vocea lui admirabilă, — un motiv pentru mişcările şi pentru existenţa ei.

O jumătate de oră mai târziu, încă o mai examina.

— Numai de aş putea... — îşi spuse Clane în gând de mai multe ori. Şi ştia că nu îndrăzneşte. Nu încă.

Le permisese cu un anume cinism soldaţilor trimişi de lord Tews să mute echipamentul la Linn. Inclusiv premiul pentru toate descoperirile lui, o bilă care se rostogolea într-un du-te-vino neobosit într-un container ca un coşciug; o descoperire a epocii de aur care îi zdruncinase certitudinea până în adâncul fiinţei.

Datorită bilei de energie nu ezitase să-l lase pe Tews să preia controlul tuturor obiectelor de artă ale unei culturi vechi si minunate.

Trebuia doar să intre în posesia bilei şi, datorită cunoaşterii funcţiei acesteia, ar putea să se acordeze ritmului ei.

Ar putea fi apoi controlată mental de la distanţă: toată ciudata ei putere disponibilă — timp de aproape trei zile. La un moment nedeterminat, în a treia zi, ar înceta „să vină" când o „chema" el.

Apoi ar trebui s-o viziteze în timp ce ea se va afla în container şi, printr-un contact direct, să restabilească raportul.

Păruse evident, din acţiunile lui Tews, că lordul consilier nu intenţionase să-l împiedice să ajungă la echipament. Aşa că amplasarea bilei în propria sa reşedinţă din Linn, sub pază, nu conta.

În ciuda îngrijorării, nu anticipase un atac major ce-ar fi putut cuceri Linn-ul printr-un asalt rapid.

Aşa se face că arma ce-ar putea pune capăt războiului nu se afla la îndemână, numai de n-ar putea ajunge la ea prin mijloace necinstite.

Încă nu se simţea atât de disperat.

De fapt, nici forţele de care dispunea nu erau destul de puternice pentru a profita de miracol.

Chiar dacă se întreba, ca într-o agonie, cum ar putea intra în Linn şi în casă, începu să se dedice cu înverşunare instrucţiei de război a armatei.

Circula o veche zicală în armata linneană care spunea că în timpul primei luni, un recrut, dacă era aruncat în bătălie, putea provoca moartea camarazilor lui instruiţi. În timpul celei de-a doua luni, soldatul împiedica retragerile, provocate de prezenţa sa. Iar în timpul celei de-a treia luni, era numai bun să se lase omorât, de cum se angaja în luptă.

Clane, urmărind un grup de recruţi după câteva săptămâni de exerciţii, trecu prin toţi fiorii spaimei, într-atât de adevărate erau vorbele din bătrâni. A învăţa să arunci cu arcul cerea efectiv o mobilizare complexă a minţii şi corpului Lupta cu spada trebuia să includă capacitatea de colaborare cu camarazii. Lupta cu suliţa era o adevărată artă în sine.

Planul pe care îl schiţase în noaptea aceea în faţa plenului statului major fusese o încercare de a se feri de orice slăbiciuni. Era o hotărâre sinceră de a utiliza oameni nepotriviţi pe linia de apărare. Puse o vorbă bună pentru cei necorespunzători.

— Nu-i suprasolicitaţi. Scoateţi-i în aer liber şi pur şi simplu învăţaţi-i primele elemente ale folosirii armelor. Întâi arcurile, săgeţile, apoi suliţele şi apoi spada.

După întâlnire, târziu în noapte, examină rapoartele privind oraşele Nouris şi Gulf care căzuseră, practic, fără luptă. Deoarece barbarii atacaseră, sclavii se ridicaseră pur şi simplu şi îşi omorâseră stăpânii. Un raport suplimentar al statului major recomanda execuţia în masă pentru toţi sclavii bărbaţi, apţi de luptă.

Clane expedie mesagerii să adune şefii comerciali şi industriali pentru o conferinţă matinală apoi, după ce se culcă, se gândi la problema sclavilor, cu neplăcere.

La ora zece convocă şedinţa pentru ordine şi le spuse celor o sută şi ceva de negustori adunaţi că armata recomandase pedeapsa capitală pentru sclavii bărbaţi. Declaraţia sa stârni tărăboi numaidecât.

— Excelenţa voastră, este imposibil. Nu putem distruge atâta proprietate valoroasă — spuse unul dintre bărbaţi.

Cu două excepţii, aceasta părea să fie atitudinea generală. Ambele excepţii le constituiau doi bărbaţi tineri, unul dintre ei argumentând:

— Domnilor, este o acţiune necesară.

Celălalt zise:

— Senzaţia mea este că această criză face posibilă o acţiune radicală — sfârşitul sclaviei în Linn.

Comercianţii, scoşi din sărite, ţipau la cei doi bărbaţi.

Clane înaintă şi ridică mâna. Când se făcu linişte, începu:

— Nu e timp pentru jumătăţi de măsură. Trebuie să abordăm una sau alta dintre alternative.

Urmă o serie de discuţii printre grupurile de negustori. În final, un vorbitor prietenos spuse:

— Excelenţă, negustorii prezenţi aici sunt în favoarea eliberării sclavilor.

Un moment îndelung, Clane se uită la publicul care rânjea şi deodată întoarse spatele şi părăsi încăperea. În după-amiaza aceea pregăti un document special:

LIBERTATE SPECIALĂ PENTRU SERVITORII LOIALI

Din ordinul excelenţei sale, lord Clane Linn, conducătorul oraşului Linn, om de ştiinţă al templului, preaiubit de înşişi zeii atomului, se dispune prin aceasta şi aşa va rămâne veşnic:

SALUTĂRI tuturor acelor bărbaţi şi femei buni care au slujit în linişte şi eficient imperiul pentru a ispăşi păcatele conducătorilor care i-au condus în războaie fără speranţă împotriva imperiului Linn protejat de zei — aceasta este şansa unei libertăţi totale pe care aţi câştigat-o prin acţiunile şi atitudinea voastră din timpul ultimilor ani.

Imperiul a fost atacat de un invadator barbar şi crud. Domnia lui de teroare nu poate fi decât temporară, căci forţe invincibile se adună împotrivă-i. O armată de un milion de oameni se află pe drum dinspre Marte şi Venus, şi aici, pe pământ, forţe invincibile totalizând mai mult de două milioane de oameni se organizează pentru bătălie.

Numărul duşmanului este mai mic de şaizeci de mii de soldaţi. În această armată puţin numeroasă, care a câştigat victoria iniţială prin surprindere şi atac, câţiva bărbaţi şi femei nesăbuiţi s-au înrolat grabnic. Toate femeile, afară de cazul în care sunt condamnate pentru delicte majore, vor fi iertate. Pentru bărbaţii care au trecut la duşman, există o singură speranţă. Scăpaţi imediat de duşmanul barbar şi PRZENTAŢI-VĂ LA TABERELE DE CONCENTRARE indicate la sfârşitul acestei proclamaţii. NU vor fi gărzi în aceste tabere dar se vor face apeluri de prezenţă săptămânal. Fiecărui bărbat al cărui nume apare regulat pe aceste liste de prezenţă, i se va oferi libertate deplină atunci când duşmanul va fi învins.

Pentru recalcitranţi pedeapsa este moartea.

Pentru bărbaţii şi femeile care îşi îndeplinesc cu loialitate sarcinile încredinţate, eu, lord Clane, lord conducător în exerciţiu din Linn, dispun următoarele:

Toate femeile şi copiii vor rămâne la reşedinţele prezente, continuând să servească la fel ca în trecut.

Toţi bărbaţii vor raporta stăpânilor lor, spunând:

— Este în intenţia mea să profit de oferta lordului Clane. Daţi-mi raţia de mâncare pe o săptămână, ca să mă pot înscrie şi eu într-o tabără de concentrare.

Acestea fiind realizate şi după primirea mâncării, plecaţi imediat. NU ÎNTÂRZIAŢI NICI O SINGURĂ ORĂ.

Dacă din anumite motive stăpânul vostru nu este acasă, luaţi mâncare şi plecaţi fără permisiunea lui. Nimeni nu vă va împiedica să părăsiţi oraşul.

Orice bărbat căruia i se aplică acest ordin şi care este găsit ascunzându-se în orice oraş, douăzeci şi patru de ore după ce această proclamaţie va fi trimisă prin poştă, va fi suspectat de intenţie trădătoare.

Pedeapsa este moartea.

Orice bărbat care după o săptămână este găsit pe raza de cincizeci de mile a unui oraş, va fi suspectat de intenţii trădătoare.

Pedeapsa este moartea.

Pentru a te salva, mergi până la tabăra de concentrare şi fă-ţi regulat apariţia pentru apel. Dacă barbarii atacă tabăra, răspândiţi-vă în păduri, pe dealuri şi ascundeţi-vă, sau mergeţi la altă tabără. Se vor asigura raţii potrivite de mâncare pentru toate taberele.

Toţi cei a căror loialitate va fi dovedită, vor fi eliberaţi când războiul se va sfârşi. Ei vor avea imediat dreptul să se căsătorească. Se va institui colonizarea. După expirarea celor cinci ani de reşedinţă, emigranţilor li se va acorda cetăţenia pe bază de cerere.

Acesta este sfârşitul sclaviei în imperiul linnean.

FIŢI ÎNŢELEPŢI — FIŢI PRUDENŢI — FIŢI LIBERI

Era un document care avea punctele lui slabe. Înainte de emitere, Clane petrecu nu puţin timp argumentându-i meritele în faţa unui grup de ofiţeri dubioşi — pe negustori îi ignoră, erau prea venali pentru a fi luaţi în consideraţie. A scos în evidenţă că va fi imposibil să ţină secretă o comandă generală pentru execuţia în masă. Majoritatea sclavilor vor scăpa şi apoi vor deveni periculoşi. A recunoscut că proclamaţia, deşi orice promisiune era adevărată, era plină de minciuni. Un milion de sclavi numai din Linn trecuseră la Czinczar, mulţi dintre ei fiind soldaţi instruiţi. Czinczar i-ar putea folosi la garnizoana fiecărui oraş ce-l putea captura, şi astfel să pregătească armata pentru bătălie. Morkid, un tip sarcastic şi caustic, pusese capăt cerţii târziu după-amiază.

— Domnilor — spuse el — nu pare să fim conştienţi de faptul că comandantul şef a eliminat dintr-o dată toate iluziile şi

falsele noastre speranţe şi a pătruns direct la rădăcina situaţiei în care ne aflăm. Ce este clar prin chiar natura discuţiei noastre este că nu avem de ales. Ridică vocea: — În această perioadă când dezastrul s-a declanşat, suntem fericiţi să avem drept conducător un geniu, care ne-a îndreptat pe singura cale, cea militară, care să ne scoată la liman. — Domnilor — vocea răsuna cu omagiu — vi-l dăruiesc pe lordul Clane Linn, lordul conducător în exerciţiu al Linn-ului.

Au bătut din palme timp de cinci minute.

Clane urmări bătălia pentru Goran de pe un avion patrulă care ţâşnise de pe o poziţie întărită. Escadroanele inamice încercară din nou să se apropie, să strângă rândurile în jurul lui, dar propria sa maşină era mai rapidă şi mai uşor de manevrat.

Trucul cunoscut de a trece deasupra lui a fost încercat, era o stratagemă veche a avionului patrulă şi se folosea în lupta navelor. Dar fluxul de energie aşteptat, îndreptat în sus, nu avu loc. Nava lui mică nici măcar nu se înclina, deşi aceasta era reacţia minimă atunci când două surse de energie atomică operau pe o linie de gravitaţie.

Eforturile apărătorilor îl îngrijorau pe Clane. Czinczar era, desigur, conştient, de data asta, că duşmanul lui ştia mai mult despre metalele zeilor decât el sau tehnicienii lui. Dar ar fi fost regretabil dacă ar fi tras concluzia, din acţiunile acestei singure nave, că înăuntru se afla Clane. Dorise să vadă această bătălie. În ciuda a tot şi toate, o văzuse minut cu minut.

Apărarea era dură, mai dură decât anticipase din faptul că patru oraşe căzuseră în ultimele patru săptămâni. Neinstruiţii luptară înverşunat pentru vieţile lor. Săgeţile au făcut o mulţime de victime printre atacatori. Lănci, manipulate stângaci dar cu disperare, au provocat răni şi chiar moartea. Momentul luptei cu lancea a fost cel mai greu. Barbarii, musculoşi şi puternici, o dată ce au penetrat armele care puteau să-i atace de la distanţă, i-au împuţinat pe adversarii mai slabi.

Prima linie era la pământ, nimicită, învinsă. Începu bătălia din linia a doua. Rezervele de barbari înaintau şi erau atinse de valuri de săgeţi ce întunecau cerul şi-şi luau tributul când loveau grupurile de bărbaţi care înaintau. Ţipete răguşite de durere, blesteme, ţipetele stridente ale răniţilor disperaţi, groaza muribunzilor, a linneenilor osândiţi şi răpuşi brusc ajungeau la urechile celor din mica navă învingătoare. Apărătorii se chinuiau

să stea laolaltă. Aceasta făcea parte din instrucţiunile lor. Să se retragă încet spre pieţele centrale, care erau apărate împotriva unui atac surpriză pe la spate.

Să se retragă şi, în ultimul moment, navele ar ateriza şi ar salva armata încolţită, dar teoretic încă intactă, a celor care fuseseră cândva nişte civili zdraveni. După o lună şi jumătate de instrucţie, erau prea valoroşi pentru a se sacrifica într-o luptă eroică.

Aşa cum era, rezistenţa lor dârză imprima caracterul bătăliei. Desigur, Czinczar, numărându-şi oamenii în fiecare bătălie, avea propriile sale îndoilei. Armata lui, sporită prin sclavii care încă nu se căiau, creştea zilnic. Dar cu cât armata creştea, şansele de a o putea controla scădeau.

Totuşi nu existau îndoieli asupra rezultatului acelei bătălii. Pe măsură ce noaptea se lăsa dinspre est, focurile victoriei începeau să ardă pe toate străzile importante. Fumul se ridica în rotocoale spre cer şi flăcările roşii ca sângele mistuiau întunericul. Linneenii de jos, chiar în acel moment îndurând începutul ocupaţiei barbare, nu ar fi fost dispuşi să admită că înfrângerea acceptată în silă reprezenta un posibil moment de cotitură al războiului.

Venise timpul să se decidă când, unde şi în ce condiţii principala forţă linneenă va fi aruncată în bătălia decisivă pentru controlul planetei. Şi mai trebuia luată încă o decizie, ce implica, de asemeni, o încercare deosebit de riscantă: aceea de a se apropia de bila de lumină.

Clane se mişcă greu şi-şi strânse pelerina în jurul umerilor lui slabi.

Încă analiza mijloacele şi căile de intervenţie, când i se aduse un mesaj printr-un nobil linneen eliberat, care fusese capturat de barbari.

Mesajul era format dintr-o singură propoziţie interogativă din partea lui Czinczar.

„Te-ai întrebat oare — dragul meu lord Clane, cum a fost distrusă complet civilizaţia vârstei de aur?"

Era o problemă asupra căreia Clane meditase de multe ori. Dar nu-i trecuse prin cap că răspunsul ar putea fi cunoscut unui barbar de pe luna îndepărtată a planetei Jupiter.

Îl întrebă pe nobilul eliberat, un cavaler în vârstă al imperiului, despre condiţiile din Linn. Răspunsurile nu erau plăcute.

Mulţi sclavi îşi luaseră revanşa asupra foştilor stăpâni. Numeroase femei de neam mare din Linn fuseseră reduse la statutul de prostituate.

Punându-i omului întrebări în legătură cu reşedinţa din Linn, află că Czinczar i-a invitat public pe oamenii de ştiinţă ai templului să aibă grijă de anumite vestigii care se aflaseră anterior în posesia lordului Clane.

În acest moment Clane spuse:

— El a menţionat de fapt numele meu.

— Mesajul a fost expediat prin poştă — veni răspunsul, şi omul înălţă din umeri. — L-am citit în timpul uneia dintre misiunile mele pe terenurile palatului.

Mult după ce întrevederea luase sfârşit, Clane analiză faptul. Bănuia că era o cursă, şi totuşi, Czinczar nu putea şti cât de valoroasă era acea sferă.

Dacă conducătorul barbar ar fi examinat-o prin tubul gol, ar fi fost uimit de ceea ce era în interior. Totuşi, asta nu-l putea ajuta la nimic.

Cu toate acestea, presupunea că era o capcană.

Tot nu avea importanţă. Pentru obiectivul lui, vecinătatea momentană a bilei reprezenta tot ceea ce ar fi fost necesar, îndrăznea să rişte?

Încă cântărea şansele când un alt nobil eliberat aduse un al doilea mesaj de la Czinczar:

„Aş vrea să am o conversaţie cu dumneata şi să-ţi arăt un obiect pe care — pariez — nu l-ai văzut niciodată. Te poţi gândi la un mod în care s-ar putea ajunge la o asemenea întâlnire?"

Lord Clane arătă mesajul statului major la şedinţa de a doua zi dimineaţa. Interziseră cu toţii o asemenea întâlnire dar fură de acord că aveau şansa să trimită un mesaj oficial conducătorului barbar.

Clane, care avea propriile sale motive de a se arăta ferm, scrisese deja comunicarea. O citise ofiţerilor adunaţi:

Şefului barbar Czinczar!

Încercarea laşă de a câştiga îndurare pentru crimele tale împotriva umanităţii, printr-un apel personal către mine, este zadarnică. Părăseşte această planetă, împreună cu armata ta barbară. Numai o strictă supunere te poate salva pe tine şi Europa de la distrugere. Ia seama!

Clane,
lord conducător în exerciţiu

Mesajul a fost aprobat şi expediat prin grija ofiţerului barbar capturat. Clane începu imediat să finalizeze pregătirile pentru lansarea unui atac împotriva oraşului Linn. Acesta a fost discutat de câteva ori cu personalul militar şi s-a căzut cu greu de acord să fie un atac simulat. Generalii simţeau că o debarcare ar putea provoca o confuzie în rândul apărătorilor oraşului şi astfel să împiedice armata linneenă să captureze oraşele periferice, care ar fi putut într-adevăr fi ţinta adevărată a misiunii lor. Au convenit ca armata de asalt să se retragă din Linn în timpul nopţii dinaintea atacului.

Clane era mulţumit de hotărârea aceasta. Plecă spre oraşul Linn în ziua dinaintea atacului, făcând partea iniţială a călătoriei într-un scuter aerian. De aici, într-un loc izolat, descărcă un măgar şi o căruţă cu legume şi merse cu greu pe lângă ea ultimele douăsprezece mile.

În veşminte mohorâte, de lucru, ale unui iniţiat al templului, era unul din mulţii căruţaşi, încât nu era nici o problemă. Atât de vastă era armata de sclavi ţinută în Linn, că forţele lui Czinczar au căutat rapid să stabilească un flux normal de alimente din satele din împrejurimi către oraş pentru a preveni foamea.

Cercetaşii linneeni raportaseră de mult că porţile erau deschise.

Clane intră fără intervenţia forţelor sclavilor care păzeau poarta. Odată înăuntru, era încă şi mai puţin suspectat, şi nimeni nu i-a pus la îndoială dreptul de a merge pe stradă către reşedinţa din oraş. Urcă dealul spre intrarea comercianţilor şi i s-a îngăduit, să intre cu căruţa prin deschizătura din gardul scund, de către un singur soldat barbar care păzea acea porţiune.

Supus, ca şi când ar fi fost trimis cu o afacere juridică, se îndreptă spre intrarea casei comerciale şi răsturnă legumele în faţa a două femei, zicând:

— Cine răspunde astăzi aici?

I s-a dat un nume barbar: Gleedon!

— Şi unde se află? — întrebă Clane.

— În birou, desigur — pe acolo. Femeia mai bătrână arătă spre holul principal, unde, ca să ajungi, trebuia să treci prin

încăperea mare, centrală, în care erau depozitate majoritatea maşinăriilor şi echipamentelor preţioase.

În timp ce intra în camera mare, observă că se aflau vreo duzină de soldaţi barbari pe la diverse intrări. Văzu că recipientul cu bila de lumină era în centrul camerei.

...O sferă nebuloasă, care scânteia nedesluşit, ca mistuită de o flacără interioară, rostogolindu-se încoace şi încolo...

Putea să treacă pe lângă ea şi s-o atingă în trecere.

Fără să pară prea grăbit înaintă, puse degetul pe suprafaţa subţire a sferei şi, fără să se oprească, a continuat să meargă spre birou.

În acest punct, era grozav de tentat să nu-şi mai asume nici un risc. Dacă acţiona imediat şi captura casa, atunci ar fi deţinut controlul şi asupra cutiei.

Dar dacă îşi ducea până la capăt planul său iniţial, apoi cutia era îndepărtată, astfel ca să nu poată fi găsită în timpul celor trei zile în care bila nu va fi activată? Dădu din umeri şi refuză să se gândească la o asemenea eventualitate.

Fusese impresionat de mesajele lui Czinczar. Şeful barbar avea de dat o informaţie importantă. Într-un fel, undeva, făcuse rost de un obiect atât de valoros încât îşi riscase propria reputaţie, din dorinţa de-a intra în contact cu el.

Dacă se acţiona pripit, cunoştinţele acelea se puteau pierde.

Pe măsură ce se plimba prin cameră, Clane îşi reafirmă încet scopul. Un moment mai târziu intră în birou şi-l informă pe ofiţerul barbar de acolo că venise pentru a avea grijă de moaştele zeilor atomului.

Bărbatul masiv se ridică în picioare şi se uită cu coada ochiului la el, îi dădu de înţeles că îl recunoscuse şi chemă doi soldaţi de pe hol. Apoi spuse:

— Lord Clane Linn, sunteţi arestat.

Ordonă unuia dintre soldaţi:

— Aduceţi frânghii. Legaţi-l!

Cu umilinţă, Clane consimţi să fie legat.

În momentul anunţării veştilor, Czinczar se îndrepta spre Linn. Meewan l-a întâlnit pe acoperişul palatului central. Bărbatul cel masiv avea întipărit un zâmbet pe faţa lui dolofană de om cumsecade.

— Teoria ta a fost corectă — spuse admirativ. Ai crezut că ar putea risca într-o perioadă critică a invaziei. A venit azi dimineaţă.

— Spune-mi exact cum i-ai acceptat serviciile. Vocea sa, unică prin frumuseţea ei, era liniştită. Chipul lui ciudat era gânditor, pe măsură ce celălalt povestea amănunţit Manifesta un interes neţărmuit Când povestea se termină, puse întrebare după întrebare. Fiecare răspuns părea mai degrabă să nască noi întrebări. Meewan spuse în cele din urmă, pe un ton plângăreţ:

— Excelenţa voastră, n-am nici o îndoială că oamenii noştri au dat o aparenţă cât se poate de bună capturii pentru a apărea mai buni în propriii lor ochi. Ei revendică dreptul de a-l fi capturat în timp ce intra în clădire, înainte de a putea face ceva sau să atingă ceva. Dar nu sunt decât o şleahtă slabă de pungaşi, aşa că le pun dorinţa sub semnul întrebării. Dar ce importanţă are? Te îndoieşti cumva?

Cele aflate îi dădură un răgaz lui Czinczar; nu-şi dăduse seama cât de încordat era. În ultimă instanţă, îşi spusese, situaţia era destul de simplă. Adresase o invitaţie deschisă oamenilor de ştiinţă ai templului să vină şi să aibă grijă de „câteva vestigii metalice ale zeilor", care căzuseră în mâna cuceritorilor. Fusese o cerere inteligent formulată, menită să câştige aprobarea generală din partea înfrânţilor, chiar dacă atrăgea pe oamenii de ştiinţă ai templului spre propria lor ruină. Se stipula doar, formulat foarte precaut, că în schimbul privilegiului de a împărţi paza vestigiilor, experienţele ar trebui continuate ca şi când nu s-ar fi dus nici un război.

„ Zeii — spusese Czinczar cu făţărnicie în invitaţie — sunt deasupra unor certuri meschine ale omenirii."

Aparent, se realizase cel puţin unul din scopuri. Clane însuşi făcuse cerere pentru slujbă. Czinczar medita prudent asupra tacticii.

— Adu-l aici — spuse în final. Nu putem risca să stabilească controlul asupra tuturor lucrurilor din casa lui. Ştiu prea puţin şi el prea mult.

În timp ce aştepta, examină bagheta de forţă, unul din puţinele instrumente funcţionabile care fuseseră găsite în casă. Nu era el omul care să accepte adevărurile trecute drept definitive. Faptul că bagheta funcţionase cu o săptămână în urmă nu însemna că funcţionează şi acum. O testă de la o

fereastră mare, îndreptând-o spre frunzişul de sus al copacului din preajmă.

Nici un sunet, nici o lumină vizibilă nu se revărsă, dar partea superioară a copacului se prăbuşi la pământ, pe poteca de jos.

Czinczar simţi satisfacţia unui om a cărui logică s-a dovedit corectă. Nu era o satisfacţie neobişnuită. Din primele zile, când fusese un copist de mesaje dintr-un ţinut îndepărtat, până în ziua când ajunsese la putere, riscase atât cât i se păruse necesar, nici mai mult nici mai puţin. Nici acum nu putea fi sigur că vrăjitorul atomic, lord Clane, nu l-ar putea înfrânge printr-un tertip bine pus la punct.

Medită o vreme apoi dădu ordin să i se aducă cutia din camera frigorifică a palatului. Indicase sclavilor unde să aşeze cutia, când un ofiţer dădu buzna, cu sufletul la gură, în încăperea tronului.

— Excelenţă — strigă el. Sute de nave. Un atac!

Stând la fereastră o clipă mai târziu, urmărind aterizarea navelor, Czinczar îşi dădu seama că vagile sale bănuieli fuseseră corecte. Apariţia lui Clane în oraş făcea parte dintr-o manevră planificată, care putea să-şi urmeze cursul fatal. Era o plăcere să ştii că lordul Clane însuşi fusese prins în capcană.

Nu irosea nici un moment urmărind o bătălie pe care nici nu sperase s-o vadă, în detaliile ei, din palat. Nici nu avea senzaţia pe care o avusese Tews, cu câteva luni mai devreme, că era necesar pentru comandanţi să ştie unde se afla el, în primele momente ale luptei. Dădu instrucţiuni rapide, poruncind ca acea cutie împachetată în gheaţă să fie trimisă după el şi-i scrise un bilet lui Meewan. Apoi porni călare, însoţit de o escortă puternică, la sediul armatei de rezervă din mijlocul oraşului. Rezerva era formată dintr-un nucleu de barbari, dar apărarea principală a oraşului era alcătuită, în proporţie covârşitoare, din sclavi. Sosirea lui Czinczar a fost întâmpinată cu urlete de izbândă. Ovaţiile nu conteniră mult timp după ce intrase în clădire.

Vorbi despre situaţie cu câţiva dintre ofiţerii sclavi şi constată că erau calmi şi încrezători. Conform estimărilor, şaizeci de mii de soldaţi linneeni aterizaseră în primul val. Faptul că acesta era exact numărul de barbari care invadaseră iniţial oraşul nu părea să aibă vreun sens simbolic. Această posibilitate

îl fiicu sardonic. Nu simbolurile, ci săbiile vorbeau limbajul victoriei.

Pe măsură ce trecea după-amiaza, atacul linnean se manifesta peste tot. Cutia, încă aburindă, a fost expediată din palat pe la trei. Din moment ce nu exista un pericol imediat, Czinczar trimise un mesager la Meewan. La trei jumătate Meewan veni rânjind cu gura până la urechi. Era urmat de sclavul linnean care purta lectica. În scaun, legat de mâini şi de picioare, se afla lordul conducător al Linn-ului. S-a aşternut o linişte deplină în momentul în care sclavii au pus jos lectica apoi s-au retras.

Clane îl cercetă pe conducătorul barbar cu un interes vădit. Opinia lui lady Lydia, despre barbar, îl impresionă mai mult decât i-ar fi plăcut s-o recunoască. Întrebarea era, putea oare acest geniu militar puternic, frumos, să intre în panică la gândul că zeii atomului există? Intra în panică în timpul următoarei jumătăţi de oră? Din fericire, pentru prima dată în cariera sa de om de ştiinţă în domeniul atomic, avea în spate cea mai mare putere dezvoltată vreodată de vrăjitorii din glorioasele zile legendare. Vedea că expresia impersonală de pe chipul celuilalt se transformase într-un început de dispreţ.

— Pe zei, — spuse Czinczar cu dezgust — voi linneenii sunteţi cu toţii la fel — nişte oameni slabi.

Clane nu scoase o vorbă. Deseori se uitase cu regret la oglinzile care îl arătau exact aşa cum îl vedea Czinczar. Un tânăr zvelt, cu un chip alb şi efeminat şi ei bine... nu avea ce-i face.

Czinczar se schimbă din nou la faţă. Brusc, i se putu citi ironia pe chip.

— Vorbesc — întrebă politicos — cu lord Clane Linn? Nu e nici o greşeală?

Clane nu putu ignora introducerea.

— Nu e nici o greşeală la mijloc — spuse liniştit. Am intrat în Linn pentru simplul motiv de a-ţi vorbi, în timp ce se desfăşoară bătălia. Şi iată-mă.

Trebuie să fi părut ridicol faptul că replica venea din partea unui om legat aşa, cum era el. Gărzile din apropiere izbucniră în hohote de râs şi Meewan chicoti. Numai Czinczar nu se manifestă prin nimic. Şi vocea lui minunată era tare ca oţelul când spuse:

— Nu am timp să cochetez cu cuvintele şi nici înclinaţia s-o fac Văd că te bazezi pe ceva care să te salveze şi presupun că are de-a face cu cunoştinţele mele de energie atomică.

Arătă sugestiv cu degetul spre bara de forţă.

— Din câte pot să văd, te vom putea omorî în mai puţin de o secundă, când vom pofti.

Clane clătină din cap.

— Greşeşti. E de-a dreptul imposibil să mă omorâţi.

Un sunet se auzi dinspre Meewan. Inginerul înainta.

— Czinczar, — spuse el ameninţător — omul ăsta e insuportabil. Îngăduie-mi să-l pălmuiesc şi vom vedea dacă zeii atomului îl vor proteja de infamie.

Czinczar îi făcu semn să treacă deoparte. Dar privi fix la prizonier, cu ochi anormal de strălucitori. Rapiditatea cu care tensiunea pătrunse în cameră, îl uimi. Şi, incredibil, prizonierul profită de avantaj.

— Imposibil să mă ucideţi — printr-o propoziţie îndrăznise să-i pună la încercare.

Sprâncenele se încruntau pe fruntea lui Czinczar. Fusese atent la manevra lui Clane, ca la o chestiune de bun simţ, anticipase de fapt dezastrul. Dar acum, foarte sincer, recunoscu în sinea lui că omul nu reacţiona normal. Cuvintele pe care le spusese îi dădeau de gândit — o convingere pe care nu o mai poţi ignora. Scopul invaziei sale asupra imperiului linnean ar putea fi în pericol.

Spuse cu grabă:

— Am să-ţi arăt ceva ce nu suferă amânare. Nu se vor face încercări de a te ucide până nu vei fi văzut. În ce te priveşte, nu întreprinde nimic pripit, nu acţiona, de oricâtă putere ai dispune, până nu vei privi cu înţelegere.

Era conştient că Meewan îi aruncase o privire atentă.

— Putere! exclamă proiectantul, şi a fost ca un blestem. *El* are puterea.

Czinczar nu-i dădu atenţie. Era vorba de propriul său secret şi nu mai putea fi vorba de nici o întârziere.

— Gărzi, — spuse el — aduceţi cutia acolo.

Era udă leoarcă când au adus-o. Lăsa o dâră murdară de apă pe covorul nepreţuit şi începuse să se formeze o băltoacă în locul unde fusese pusă. Se vedea că avusese loc o întârziere, în timp ce bărbaţii asudaţi forţau capacul. Până şi gărzile de la

uşile îndepărtate se uitau atent, să vadă conţinutul. Un acces de groază întrerupse tensiunea aşteptării.

Ceea ce se afla înăuntru era de opt picioare lungime. Lăţimea era indeterminabilă, pentru că părea să aibă cute pe corp, care dădeau impresia unei dimensiuni mari. Evident, murise numai cu puţin timp înainte de a fi împachetat în gheaţă. Arăta proaspăt, aproape viu, acolo în învelişul de gheaţă, inuman, zgâindu-se cu ochi orbi la tavanul ornat.

— De unde l-ai luat? întrebă Clane în fine.

— A fost găsit pe una din luni — câteva ore după ce a fost reperată o navă ciudată.

— De când? vorbi pe un ton calm Clane.

— De doi ani, timp terestru.

— S-ar părea că oricine a fost în navă va fi plecat până acum.

Czinczar dădu din cap.

— Minerii au găsit acum şapte luni pe un meteorit al doilea corp, exact ca acesta, îmbrăcat în costum de astronaut.

Clane privi fix, îndelung, la creatură. În cele din urmă înălţă capul şi ochii i-au întâlnit privirea întrebătoare a lui Czinczar. Spuse încet:

— Care e teoria ta?

— O rasă neumană, capabilă de mari realizări ştiinţifice. Neîndurătoare, neprietenoasă — căci există rapoarte de distrugere instantanee în zonele periferice ale Europei, care m-au uimit, până ce a fost găsit corpul. Intenţionez să-mi pun întrebarea dacă aceasta ar putea să fie o a doua vizitare a sistemului solar. Nu pot să-ţi ofer pe scurt toate relaţiile logice pe care le-am imaginat, dar senzaţia mea este că civilizaţia epocii de aur a fost distrusă în timpul primei vizitări.

Clane spuse.

— Mă bucur că mi-ai arătat asta, dar care e scopul unei asemenea acţiuni?

Czinczar răsuflă adânc. Şi făcu o a doua mişcare, pentru a para catastrofa sugerată de fiecare acţiune şi purtare ale acestui prizonier neobişnuit.

Spuse:

— Ar fi o gravă eroare, pentru fiecare dintre noi, să ne distrugem armatele.

— Ceri îndurare?

Asta era prea de tot. Barbarul îşi arătă dinţii într-un rânjet:

— Îţi cer bun simţ — spuse el.

— Imposibil — răspunse Clane. Oamenii trebuie să se răzbune. În victorie, nu vor accepta nimic altceva decât moartea ta.

Cuvintele lui Meewan izbucniră ca un blestem obscen.

— Czinczar, — ţipă el — ce-i prostia asta? Nu te-am văzut niciodată aşa. Nu urmez nici un om care acceptă înfrângerea dinainte. O să-ţi arăt eu ce vom face cu ăsta... Se întrerupse. Gărzi, străpungeţi-l cu lancea!

Nimeni nu făcea nici o mişcare. Soldaţii se uitau alarmaţi la Czinczar, care dădu din cap cu răceală.

— Executaţi — spuse. Aş vrea să ştiu dacă poate fi ucis. Tot nu se simţea nici o mişcare. Era pe cât se vede un ordin prea moale, sau ceva din tensiunea conducătorului se transmisese oamenilor. Aceştia se uitau unul la altul şi stăteau acolo nehotărâţi, când Meewan smulse sabia de la unul, îndreptând-o spre bărbatul legat.

Doar acolo putea ajunge. Acolo unde fusese o bilă de lumină.

— Încearcă — se auzi vocea lui Clane — să utilizezi o baghetă de forţă împotriva mea. O pauză profetică. Încearcă. Nu te va omorî.

Czinczar ridică bagheta de forţă şi apăsă pe activator. Nu se întâmplă nimic — Aşteptă! Bila de lumină se aprindea. Vocea lui Clane străpunse liniştea chinuitor:

— Încă nu crezi în zei?

— Sunt uimit — spuse Czinczar — că nu ţi-e teamă de răspândirea superstiţiei mai mult decât de răspândirea cunoştinţelor. Noi, aşa-numiţii barbari, — spuse cu mândrie — te dispreţuim pentru încercarea ta de a îngrădi spiritul uman. Noi suntem liber-cugetători şi toată energia atomică nu ne va întemniţa.

Dădu din umeri.

— În ce priveşte controlul asupra bilei, nu am pretenţia că-l înţeleg.

În cele din urmă, îl impresionase pe Clane prin comportarea sa rece ca gheaţa.

— Tu de fapt — întrebă Clane neîncrezător — nu crezi în zeii atomului?

— Gărzi, — ţipă Czinczar ascuţit — atacaţi-l din ambele părţi!

Bila de lumină sclipi dar nu părea să se mişte. Nu existau gărzi.

— Acum mă crezi? — întrebă Clane.

Barbarul părea tras la faţă şi bătrân. Dar încuviinţă din cap.

— Am pierdut războiul — murmură el. Numai că eu recunosc. Depinde de tine să iei mantaua care a căzut de pe umerii mei. Izbucni:

— Ce este bila aceea, în numele zeilor?

— Conţine întregul univers sideral.

Czinczar se încruntă şi se înclină înainte, ca şi când ar fi încercat să înţeleagă.

— Care univers? — întrebă în sfârşit.

— Atunci când te uiţi în interior printr-un tub gol, explică cu răbdare Clane, vezi stelele. E ca o fereastră în spaţiu — numai că nu e o fereastră. E universul însuşi.

Şeful barbar arăta cu adevărat stânjenit.

— Acest univers? spuse absent.

Clane dădu din cap, dar nu făcu nici un comentariu. Nu fusese uşor de înţeles o asemenea idee vastă, chiar cu explicaţiile scrise pe care le găsise.

Czinczar încuviinţă.

— Vrei să spui că pământul este înăuntru? Şi îndreptă degetul spre sfera strălucitoare.

— E o idee în patru dimensiuni — spuse Clane şi continuă să rămână răbdător. Putea recunoaşte un om năucit, mai ales când îl avea în faţa ochilor. Nu era momentul să insiste asupra oricărei alte idei. Barbarul îşi îngustă ochii şi a spus în sfârşit:

— Cum se poate face dintr-un obiect mare unul mic?

Tonul lui impunea o explicaţie logică.

Clane înălţă din umeri.

— Când mărimea este rezultatul unei iluzii a punctului de vedere, problema nu există.

Czinczar se încruntă şi ridică privirea.

— Aş fi presupus — spuse el — că la acest punct din relaţiile noastre n-o să spui decât adevărul. Evident, nu eşti pregătit să-mi spui ceva valabil despre arma ta. Fireşte, resping această istorie fantezistă.

Clane dădu din cap, dar nu spuse nimic. Oferise singura explicaţie de care dispunea şi întâlnise întâmplător realismul uimitor al celuilalt. Nu că l-ar fi învinuit pe barbar. El însuşi numai treptat fusese în stare să accepte ideea că materia şi energia erau diferite de ceea ce păreau pentru percepţiile şi senzaţiile corpului nostru.

Dar acum era momentul să acţioneze, să forţeze, să convingă. Legăturile căzură, ca şi când n-ar fi existat. Se ridică în picioare şi coroana, cel mai desăvârşit dintre toate giuvaerurile epocilor trecute, pluti deasupra capului său într-un ritm perfect, unic, cu mişcările lui.

Czinczar spuse cu încăpăţânare:

— Ar fi o greşeală să ucizi un bărbat zdravăn, fie el sclav sau nu.

Clane răspunse:

— Zeii cer capitularea.

Czinczar continuă cu furie:

— Prostule, îţi ofer sistemul solar! Monstrul din cutie nu ţi-a schimbat părerea câtuşi de puţin?

— Mi-a schimbat-o.

— Dar atunci...

— Nu cred — spuse Clane — în aranjamentele de conducere comună.

Urmă o pauză. Apoi Czinczar spuse:

— Ai ajuns departe — tu care ai utilizat cândva energia atomică numai pentru a rămâne în viaţă.

— Da — spuse Clane. Am ajuns departe.

Czinczar privi încruntat la lucrul din cutie.

— Adevărata ameninţare pentru Linn este acolo. Îmi promiţi că vei încerca pentru lordul conducător?

— Eu — spuse Clane — nu-ţi pot promite nimic.

Se uitară unul la altul, doi oameni care aproape se înţelegeau unul pe altul. Czinczar fu cel care rupse tăcerea:

— Capitulez — spuse cu uşurare — numai în faţa ta, cu toate forţele, în credinţa că ai curajul şi dreapta judecată să nu te eschivezi de la vreuna din noile sarcini în calitate de protector al sistemului solar. E un rol — conchise în mod inutil şi dintr-o dată posomorât — pe care am intenţionat iniţial să mi-l atribui.

Într-o încăpere bine păzită, dintr-o suburbie îndepărtată din Linn, un miez de energie se rostogolea încoace şi încolo de-a lungul unei poteci înguste. În tot sistemul solar nu exista nimic asemănător cu acel miez. Părea mic, dar asta era o iluzie a senzaţiilor omului. Cărţile care îl descriau şi oamenii care scriseseră cărţile ştiau doar o parte din secretele lui.

Ei ştiau că macrouniversul din interior pulsa cu o formă multiplă de forţe minus. Reacţiona la razele cosmice şi la energia atomică precum un burete nesăţios. Nici o energie submoleculară descărcată în prezenţa lui nu-i putea scăpa. Şi în momentul când atingea propria sa variaţie, a masei critice, putea porni o reacţie în lanţ la orice atingere.

Avea o slăbiciune, şi oamenii şi-o însuşiseră, în felul lor lacom. Imita gândul. Sau aşa părea. *Aşa părea.*

Marea întrebare pe care Clane, şi înaintea lui anticii, şi-o puseseră observând această remarcabilă caracteristică era: Să fi însemnat oare că omul controla universul sau că universul îl controla pe om?
